

TURI TÍMEA

Hagyaték

Mindig csak az a por, az megy bele a szembe, befészkel magát a szemgolyó és a szemhéj közötti bizonytalanul szűk részbe, nem lehet tőle látni, mindig csak ez a por, igen, porzik az út, nappal, mikor úton van az ember, este meg, mikor egy helyben maradna, sáros, ingoványsötétre színezi az alkonyattal érkező eső.

De most csak a por, a por.

Abban az évben, mikor a legnagyobb válság és a legfurcsább időjárás egyszerre sújtotta az országot, Vera nagyobb összeget örökölt alig ismert nővére után, tengeren túli külföldről, készpénzben. Az idegenország-béli illetékesek bizalomteljes felelőtlenséggel egyszerűen postán, egy közönséges, ámbár tagadhatatlanul vastag borítékban adták fel a széles, idegen bankókat, így Vera olyan titokban vehette át az értékes küldeményt, hogy maga sem tudott róla. Mikor hazért, már tisztában volt vele, hogyha hú akar lenni hetekkel ezelőtti elhatározásához, ezen a napon fogja utoljára látni otthonát, a pici lakást, a kopott, mályvaszín bútorokat, a válság miatt hónapokkal ezelőtt kicsavart égőket takaró néma lámpaernyőket, a zsalugáterem bizonytalan boldogsággal beszüremkedő fényt. Már hetekkel ezelőtt eldöntötte, hogy ezen a napon fogja elhagyni amúgy is magányos otthonát, és a körülményekhez képest szakszerű tárgyalásai már mindent elő is készítettek a nagy változásra, a feltartóztathatatlan lépésre, hogy Vera a vándorcirkuszosok táborába álljon. Minden előre el volt tervezve: ma még elmegy a postára, felveszi utolsó küldeményeit, majd maga mögött hagyja a fizetetlen számlák miatt hónapok óta csak bajt és bánatot okozó lakást, igen, elhagyja ezeket a szobákat, melyek úgyis csak az ő magányos személyességének adhattak otthont, az ajtót bezárja, a kulcsot pedig eldobja, vagy lenyeli, mindegy. Az utcákon koszosan lézengett a nyomor, a városban a pánik helyébe lépett a nyugalmas apátia. Nem volt miért csodára várni. Minden előre el volt tervezve.

És akkor ez a boríték.

A zsalugáterem beszüremkedő fény csíkjaiban állva bontotta fel.

Egy idegen és halott nővér hagyatéka.

Az ablak előtt, az utcán száraz sírás rázott egy részeg testet.

Nem volt felkészülve a csodára. Minden előre el volt tervezve.

A kulcsot pedig eldobta vagy lenyelte, mindegy. Ki emlékszik arra.

Az utazásokról alighanem mindig csak az a por fog eszébe jutni, amelyik állandóan befészkelte magát a szemgolyó és a szemhéj közötti bizonytalanul szűk

résbe. Nem lehetett tőle látni, hogy semmi emlékezetes látvány ne maradjon az utazásokról. A kocsi, ami elé az egyszerűség kedvéért félig lesántult számarakat fogattak, minden göröngyhöz érve nagyot rázkódott, így Vera hiába nem láthatta az úton kívül társait sem, minden döccenéssel hozzá kellett ütődnie egyikük-höz-másikukhoz. Nem voltak többen egy tucathoz, s még kevesebben artisták; Vera is közéjük akart tartozni, akinek társulatbeli felvételéhez éppen elég volt azt állítania, hogy igenis ért a kötélen való táncoláshoz – a gyakorlatbeli produkciótól, az országban uralkodó amúgy is éppen elég zavaros körülményekre való tekintettel, már csak kényelemből is eltekintettek. Az egyik nap még a megtagadott otthon, a másik nap már egy poros szekér – Vera tudta, hogy este kötéltre kell állnia.

Ebben az évben a legnagyobb válság és a legfurcsább időjárás egyszerre sújtotta az országot: porosra száradt a nappal, sarat habzott az esti eső. A vándorcirkusznak, melyhez Vera is csatlakozott, már csak a válságos körülmények miatt sem volt elegendő pénze ponyvára, így minden este szabad ég alatt zajlott a szürkeségtől nedves előadás, hogy a búfelejtő publikum és a cirkusz tagjai pillanatok alatt megkülönböztethetetlenül sárossá váljanak. A színt tehát a két hatalmas sátortetejű póna közé kifeszített, csúszósra ázott kötél jelentette, mely alatt humoros bohócok és esetlen bűvészek kísérelték meg estéről estére az eredetiséget. Világításról pedig szó sem lehetett, ha csak némely pillanatra egy erősebb villám nem borította el fényével az attrakciót.

Már az első este kötéltre kellett volna állnia Verának, aki az ismeretlen társak unszolása ellenére sem volt hajlandó az artisták egyen-égszínruháját magára öltetni, mely az állandóan felverődő sártól már úgymint kőszínpadra ázott. Vera már az első naptól ragaszkodott a saját maga által inkább készített, semmint varrt apró ruhához, mely épphogy eltakarta testének mellől combig tartó részét. A kis fekete rongy minden lélegzétvétellel úgy remegett Verán, mintha a tüdőből kiáramló levegővel a ruhát is le akarná dobni magáról ez a néma lény: a kis fekete rongy azonban makacsul tartotta magát, akár egy bőrre kövült tapétadarab. Fialtal zsonglőrlányok nem egyszer próbálták nap közben vagy előadás előtt meglesni a furcsa jelmez titkát, mely egyöntetű fekete színe ellenére mintha csak apró, tenyérszerű mozaikdarabkákból lett volna valami érzékeny fonállal összefércelve, ám Vera őrizetét ők sem tudták kijátszani.

Vera pedig minden zuhogó éjjel kiállt a sátortetejű pónára, félelem nélkül lenézett az alatta hömpölygő produkcióra és a nézők szürkére ázott tömegeire, akiknek a csodálkozástól tátva maradt szájukba mint ereszcatornába, folyt az égi eső. Vera minden éjjel kiállt a póna még sátortakarta részére, ám halált megvető bátorságának látványos tudatával egyszer sem indult neki a kötélnak.

Mesélik, a legjobb kezdő volt, akit valaha láttak.

A napok pedig megkülönböztethetetlenül peregtek egymás után, akár a por. Minden reggel ugyanazok a száraz szemcsék birizgálták a szemet, esténként ugyanaz a latyakos ámulat árasztotta el a földet: ugyanaz volt tehát minden, hi-

ába cserélte egymást városra város, s a vándorcirkusz tagjai talán már arról sem tudtak számot adni, nem léptek-e véletlenül át valami a nyomor által amúgy is elmosódott országhatárt, hiszen minden néző ugyanazt a nyelvet ismerte: a fájdalomtól elámított némaság szavait. Vera pedig, a legjobb kezdő, akit valaha láttak, minden este nyílegyenes háttal, bátor tekintettel, valószerűtlenül apró fekete ruhájában ott állt a kötél tánc előszobáját jelentő sátor takarta, száraz póznán, szobormozdulatlanul.

Ki tudja, meddig mehetett volna még ez így, ha egyik este a praktikus megvilágítást adó villámok nem kerülnek túl közel a produkcióhoz, és a meglepetés éles villanásával nem hasítanak bele a póznába, melynek tetejére sátor takarta emelvényt ácsoltak várakozó kötél táncosoknak. A villám megrogyasztotta a fát, ám nem dűtötte teljesen össze, a bizonytalan egyensúly azonban épp elegendőnek tűnt ahhoz, hogy Vera – éppoly bátor mozdulatokkal, ahogy régebben még rendületlenül állt – elinduljon. Vera nyílegyenesen sétált, nem nézve hátra, mint aki épp most hagyja el égő otthonát, tudva, élete fontosabb az otthonos kacatoknál. Vera sétált, életveszélyes méterekkel a föld felett, a válság és a vihar kellős közepén. És nézték őt. A felismerhetetlenre összesározott emberek tátott szájjal nézték a messzi lányt, akinek különös mozaikruhájának lapjairól szinte egyenként ázott le valami sötét festék, összefeketítve az égi esőt, hogy megmutassa a ruha igazi arcát; a válság kellős közepette egy lány sétált a viharvert ég alatt, ruhája számtalan összevarrt külföldi bankó, melyeket hiába festettek ügyetlen festékkel feketére, nem tudtak titkolózni az eső elől; igen, tátott szájjal és mohón nézte a nyílegyenes sétát a publikum, alig várva, hogy a pénzbe csomagolt Vera nemsoká földre érjen és akkor ők...

Egy ruha, egy ismeretlen és halott nővér hagyatéka.

Hiába lesz poros a reggel, most csak a sár, a sár.

Kislány otthon

RÉSZLET A REMÉNYTELEN VARIÁCIÓKBÓL

Nem tagadom, ismertem egy költőt. Bármire nézett, bármire gondolt, azonnal képes volt megírni. Reggeli kávé, lejárt villamosjegy, berekedt útszéli rikkancs – minden verssé vált a szavai által, és még azt se mondhatnám, rossz verssé. Báratai nem voltak, de ismerte mindenki. A nők pedig alig várták, hogy udvarlását viszonzhassák, hiába tudták, a költőt a nő csak addig érdeklí, míg meg nem tud róla egy vershez valót.